

Informatienota

Datum raadsvergadering	:	28 mei 2024
Registratienummer	:	GZDGWB1367240/1405117
Informatienummer	:	IN049
Portefeuillehouder	:	Jacoline Hartman
Bijlage(n)	:	1. Statenbrief Provincie Gelderland 'Ondersteuning Gelderse veerponten' (d.d. 28 februari 2024) 2. Provinciale brief over 'Provinciale ondersteuning van gemeente inzake veerponten' (d.d. 29 februari 2024)
Onderwerp	:	Provinciale ondersteuning van de veerponten (veren)

Onderwerp

Provinciale ondersteuning van de veerponten (veren)

Kennisnemen van

De provincie Gelderland heeft ons met een Statenbrief geïnformeerd dat zij financieel bijdraagt aan de veren die een groot financieel tekort hebben. Hiermee geeft de provincie invulling aan het verzoek van VNG Gelderland om financieel bij te dragen, nu het Provinciaal Verenfonds ophoudt te bestaan.

Inleiding

In januari 2023 is de gemeenteraad geïnformeerd via een Raadsinformatienota (IN009) over de stand van zaken rondom de veren. In de tussentijd heeft VNG Gelderland in maart 2023 een advies verwoord in de nota 'Perspectief voor de Veren'. In dit rapport staan enkele concrete adviezen voor oevergemeenten, veerdiensten en de provincie Gelderland. Via de informatienota IN052 is de gemeenteraad in juni 2023 op de hoogte gebracht. Nu hebben Provinciale Staten van Gelderland een besluit genomen over de veerponten (veren). Dit besluit staat verwoord in twee brieven:

- Een Statenbrief d.d. 28 februari 2024. Provinciale Staten besloten om gemeenten voor 50% te ondersteunen bij het dekken van exploitatietekorten boven de 50.000 euro. Hiervoor is vanaf vaarseizoen 2024 maximaal 500.000 euro structureel per jaar beschikbaar voor alle Gelderse veren gezamenlijk. Hiermee bieden zij een structurele financiële oplossing voor het voortbestaan van de veren in Gelderland, zoals in het provinciale coalitieakkoord is afgesproken.
- Brief aan B&W d.d. 29 februari 2024. Hierin wordt de afwikkeling van vaarseizoen 2023 beschreven. Dit jaar zal het Verenfonds de laatste middelen verstrekken ter ondersteuning van de tekorten van vaarseizoen 2023. Het Verenfonds heeft echter onvoldoende middelen voor een volledige uitkering. Het college van GS heeft bij de Najaarsnota 2023 incidenteel 500.000 euro gereserveerd voor vaarseizoen 2023, om de helft van het bedrag dat een gemeente minder ontvangt van de Stichting Verenfonds aan te vullen. Voor de andere helft zijn de beide oevergemeenten aan zet.

Kernboodschap

Provinciale Staten hebben een besluit genomen over de veerponten (veren). Bij veren die een groot financieel tekort hebben, gaat de provincie Gelderland ook een financiële bijdrage leveren. De subsidievoorwaarden worden nog opgesteld. Voor het veer Brakel-Herwijnen is dit gunstig. Voor de andere (recreatieve) veren in West Betuwe, die voorheen een kleinere bijdrage uit het Verenfonds ontvingen, blijft de gemeente West Betuwe zelf aan de lat staan om het financiële tekort te dichten.

Consequenties

Gemeente Zaltbommel is penvoerder van het Veer Brakel-Herwijnen en vraagt subsidie aan.

De gemeente Zaltbommel is aan zet om aan de (subsidie)voorwaarden te voldoen en de subsidie aan te vragen. Want zij is eigenaar en penvoerder van het grootste veer in onze gemeente: Brakel-Herwijnen. Zij vroeg in het verleden ook altijd een financiële bijdrage (vanwege een exploitatietekort van het veer) aan bij het Verenfonds. Nu het Verenfonds leeg is, zijn de provincie en beide oevergemeenten aan zet om hun financiële bijdrage te leveren.

In West Betuwe hebben we ook veren die voornamelijk een recreatief doel dienen.

Veerdiensten die voornamelijk een recreatief doel hebben, varen niet dagelijks maar vooral in het voor- en najaar tijdens de weekenden en dagelijks in de zomermaanden. De veren waarvoor het financiële tekort kleiner is dan 50.000 euro, kunnen niet meer aankloppen bij het Verenfonds en ook niet bij de provincie Gelderland. De verwachting is dat zij bij de gemeente West Betuwe een hogere financiële bijdrage gaan vragen. Hier houden we rekening mee in de Perspectiefnota 2025.

De voornamelijk recreatieve veren zijn niet van de gemeente en de meeste veren worden verzorgd door de Uit@waarde. Sinds duidelijk is geworden dat het Verenfonds leeg raakt, zijn de exploitaties van alle veren onder de loep genomen. Voor het vaarseizoen 2023 (afwikkeling 2024) dienen wij nog een subsidieverzoek in bij het Verenfonds. Daarna, vanaf vaarseizoen 2024 en verder, zal de gemeente zelf aan de lat staan voor een financiële bijdrage bij een exploitatietekort. Dit wordt opgevangen binnen de reguliere budgetten (van recreatie) en de nieuwe structurele bijdrage (via de Perspectiefnota). Als dit afwijkt, dan wordt dit in de P&C cyclus inzichtelijk gemaakt.

De integrale afweging vindt in de Perspectiefnota 2025 plaats

In de perspectiefnota 2024 is incidenteel geld gereserveerd om vaarseizoen 2023 financieel bij te staan. We weten nu dat de provincie voor de afwikkeling van vaarseizoen 2023 de helft van het bedrag dat iedere oevergemeente ontvangt van de stichting, aan vult. Voor de andere helft heeft de gemeente West Betuwe incidenteel geld gereserveerd.

Voor de structurele financiële bijdrage wordt een bedrag opgenomen in de Perspectiefnota 2025 (voor 2025 en verder). U maakt een integrale afweging bij de behandeling van de Perspectiefnota en kunt daarmee de veerdiensten uit de financiële zorgen houden.

Financiën

De provincie besluit om veren, met exploitatietekorten van meer dan 50.000 euro, via de gemeente 50% financiële ondersteuning te bieden. Dit gaat via een nader te bepalen subsidieregeling. Uitgangspunt is dat de oevergemeenten samen het exploitatietekort onder de 50.000 euro dekken binnen de gemeentelijke begrotingen. De totale provinciale ondersteuning voor de veren gezamenlijk is gemaximeerd op 500.000 euro per kalenderjaar. De provincie verwacht dat er ongeveer 6 à 10 veren financiële ondersteuning nodig hebben. Dit voorstel is conform het VNG advies.

Twee rekenvoorbeelden:

Voorbeeld 1: bij een tekort van 70.000 euro

Eerste 50.000 euro voor beide oevergemeenten	25.000 euro voor gemeente X
	25.000 euro voor gemeente Y
Van de resterende 20.000 euro betaalt provincie 50%	
en beide oevergemeenten 50%	10.000 euro voor provincie Gelderland
	5.000 euro voor gemeente X
	5.000 euro voor gemeente Y

Conclusie: iedere oevergemeente betaalt 30.000 euro en de provincie Gelderland 10.000 euro

28 mei 2024

Kenmerk GZDGWB1367240/1405117

Voorbeeld 2: bij een tekort van 350.000 euro

Eerste 50.000 euro voor beide oevergemeenten	25.000 euro voor gemeente X 25.000 euro voor gemeente Y
Van de resterende 300.000 euro betaalt provincie 50% en beide oevergemeenten 50%	150.000 euro voor provincie Gelderland 75.000 euro voor gemeente X 75.000 euro voor gemeente Y

Conclusie: iedere oevergemeente betaalt 100.000 euro en de provincie Gelderland 150.000 euro

De provincie Gelderland heeft maximaal 500.000 euro per jaar beschikbaar en zij vermoedt dat tussen de 6 á 10 veren in aanmerking komen. Hoe groot de financiële tekorten zijn en de daarmee gepaard gaande provinciale bijdrage is, is niet bekend. Voor de provinciale ondersteuning wordt een subsidieregeling nader uitgewerkt. Daarin komt in ieder geval te staan:

- Hoe wordt omgegaan met een andere provincie aan de andere kant van de oever?
- Wat als de jaarlijkse provinciale bijdrage van 500.000 euro ontoereikend is?
- De gemeente moet de veren aanmerken als een DAEB (Dient van Algemeen Economisch Belang).
- De provincie verplicht dat de exploitanten en gemeenten zorgen voor een gezonde financiële exploitatie.

Voor de gemeente West Betuwe zal het veer Brakel-Herwijnen vergelijkbaar zijn met het tweede rekenvoorbeeld. Het exacte bedrag van het exploitatietekort is nog niet beschikbaar. Het is de verwachting dat dit bedrag in ieder geval lager zal zijn dan de reservering in de Perspectiefnota 2024. In de tweede berap wordt dit inzichtelijk gemaakt. En in de Perspectiefnota 2025 volgt de structurele bijdrage voor de veerdiensten.

Communicatie

Voor het veer Brakel-Herwijnen is de gemeente Zaltbommel penvoerder voor de subsidie van het Verenfonds. Eveneens zijn zij de 'uitvoerende organisatie' (exploitant) en hebben dit ondergebracht bij Riveer. De gemeente Zaltbommel verzorgt de communicatie met Riveer.

Vervolg

Indien er nieuwe informatie beschikbaar komt, wordt u opnieuw geïnformeerd. Indien de gemeenteraad een keuze moet maken, leggen we dit aan de raad voor.

Bijlage(n)

- Statenbrief d.d. 28 februari 2024 (kenmerk 2020-005439)
- Provinciale brief d.d. 29 februari 2024 (kenmerk 2020-005439)

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop